

การพัฒนาทักษะการอ่านวิเคราะห์แยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น โดยใช้เทคนิค SQ4R

TNW

ร่วมกับเอกสารประกอบการสอน เรื่อง "แสงอรุณที่แม่ออน" สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ผู้จัดทำ: นายสันติชัย ชัยเลิศ (ครูผู้สอน) ผู้ประเมิน/ที่ปรึกษา: นายเกียรติศักดิ์ ชัยยานะ (ผู้อำนวยการ)

หน่วยงาน: โรงเรียนทาเหนือวิทยา อ.แม่ออน จ.เชียงใหม่

1. ความเป็นมาและความสำคัญ

ปัญหาที่พบ: นักเรียนชั้น ป.4 มักสับสนระหว่าง "ข้อเท็จจริง" (Fact) และ "ข้อคิดเห็น" (Opinion) ส่งผลให้ขาดวิจารณญาณในการรับข้อมูลข่าวสาร ไม่กล้าพูดปฏิเสธหรือวิเคราะห์สาร

เหตุผลในการพัฒนา: การอ่านเพื่อวิเคราะห์เป็นทักษะพื้นฐานสำคัญตามหลักสูตรสาระภาษาไทย (ท 1.1) จึงต้องการนำนวัตกรรมการเรียนรู้มาแก้ปัญหาให้เป็นรูปธรรม

คุณค่าและประโยชน์: ช่วยปลูกฝังกระบวนการคิดอย่างมีเหตุผล ให้ผู้เรียนนำไปประยุกต์ใช้ในการตัดสินใจและดำเนินชีวิตในยุคข้อมูลข่าวสารได้อย่างปลอดภัย

2. วัตถุประสงค์การเรียนรู้

- ด้านความรู้ (K):** นักเรียนบอกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากเรื่องสั้นที่อ่านได้ถูกต้อง
- ด้านทักษะ (P):** นักเรียนวิเคราะห์ จำแนกข้อความ และนำเสนอข้อคิดเห็นได้อย่างเหมาะสม
- ด้านเจตคติ (A):** นักเรียนมีวินัย ใฝ่เรียนรู้ และมุ่งมั่นในการทำงานร่วมกันจนสำเร็จ

3. กรอบแนวคิดการดำเนินงาน

ประยุกต์ใช้ รูปแบบการจัดการเรียนรู้ SQ4R ร่วมกับสื่อปริบทท้องถิ่น "อำเภอแม่ออน"

1. S (Survey) - สืบหาเนื้อหาและเป้าหมาย

2. Q (Question) - ตั้งคำถามกระตุ้นความคิด

3. R1 (Read) - อ่านวิเคราะห์ & เล่นเกมแยกข้อความ

4. R2 (Record) - ตอบคำถามเรื่องสั้นกลุ่ม

5. R3 (Recite) - สรุปหลักการและข้อแตกต่าง

6. R4 (Reflect) - ถอดบทเรียนสร้าง Mind Map

4. วิธีดำเนินงาน (Implementation)

กลุ่มเป้าหมาย: นักเรียนชั้น ป.4 โรงเรียนทาเหนือวิทยา จำนวน 22 คน (จัดกลุ่มความสามารถ 4 กลุ่ม)

ระยะเวลา: หน่วยการเรียนรู้ 10 ชั่วโมง (แผนการสอนที่ 5 เรื่องสั้น เวลา 1 ชั่วโมง)

เครื่องมือ & สื่อการสอนนวัตกรรม:

- เอกสารประกอบการสอนเรื่องสั้น "แสงอรุณที่แม่ออน"
- บัตรคำข้อเท็จจริง (10 ข้อ) & บัตรคำข้อคิดเห็น (10 ข้อ)
- แผ่นฟิวเจอร์บอร์ดเกมจำแนกสาร และอุปกรณ์ Mind Mapping
- แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ Pre-test / Post-test

5. ผลการดำเนินงาน & สถิติ

100%

ผ่านเกณฑ์ K
(ข้อเท็จจริง/ข้อคิดเห็น)

100%

ผ่านเกณฑ์ P
(ทักษะการแยกแยะ)

100%

ผ่านเกณฑ์ A
(วินัย & มุ่งมั่น)

ตารางสรุปผลการประเมินผู้เรียน (N = 22 คน):

ด้านการประเมิน	ระดับดีมาก (3)	ระดับดี (2)	ร้อยละการผ่าน
1. ความรู้ (Knowledge: K)	22 คน (100%)	0 คน	100%
2. ทักษะกระบวนการ (Skill: P)	22 คน (100%)	0 คน	100%
3. เจตคติ (Attitude: A)	22 คน (100%)	0 คน	100%
4. สมรรถนะผู้เรียน (Competency)	18 คน (81.8%)	4 คน (18.2%)	100%

ภาพรวมการเปลี่ยนแปลง (Before - After):

✗ ก่อนเรียน (BEFORE)

- นักเรียนสับสนคำว่า "คิดว่า/น่าจะ"
- ลังเล ไม่กล้าแสดงความคิดเห็น
- ตอบแบบทดสอบผิดพลาดบ่อย

✓ หลังเรียน (AFTER)

- แยกแยะ Fact vs Opinion ได้แม่นยำ
- มีส่วนร่วมทำงานกลุ่มอย่างสนุกสนาน
- คะแนนแบบทดสอบได้เต็ม 100%

6. จุดเด่นและนวัตกรรม

💡 Context-Based Learning

นำบริบทสถานที่จริงใกล้ตัวนักเรียน เช่น "น้ำพุร้อนสันกำแพง", "อำเภอแม่ออน" มาแต่งเรื่องสั้น ทำให้กระตุ้นความสนใจและเข้าใจบทเรียนได้ง่ายขึ้น

🎮 Gamification & Active Learning

ใช้เกมบอร์ดจำแนกบัตรคำ ร่วมกับเทคนิค SQ4R ทำให้บรรยากาศผ่อนคลาย ไม่ตึงเครียด ส่งเสริมการกล้าคิดกล้าทำ

🏆 Key Success Factors

การจัดกลุ่มความสามารถ (ช่วงสังเกต + ช่วยเหลือกัน) และการป้อนข้อมูลสะท้อนกลับ (Feedback) ของครูทันที

7. ผลกระทบและการต่อยอด

ประโยชน์ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน: ผู้เรียนมีภูมิคุ้มกันในการรับข่าวสาร รู้จักตั้งคำถามและใช้เหตุผลในการตัดสินใจชีวิตประจำวัน

การขยายผล (Scaling Up):

- ขยายผลแบบอย่างโมเดล SQ4R ไปยังกลุ่มสาระฯ ภาษาไทย ชั้น ป.5-ป.6
- เผยแพร่เอกสารประกอบการสอนแก่ครูในกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายแม่ออน

ความยั่งยืน: สร้างนิสัยรักการอ่านและการคิดวิเคราะห์ ติดตัวผู้เรียนไปใช้ในระดับชั้นที่สูงขึ้น

8. บทสรุป & ข้อเสนอแนะ

สรุปสาระสำคัญ: แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ประสบผลสำเร็จอย่างยิ่ง นักเรียนบรรลุวัตถุประสงค์ทั้ง K-P-A ร้อยละ 100 และผู้อำนวยการโรงเรียนประเมินคุณภาพระดับ "ดีมาก" (60 คะแนนเต็ม)

ข้อเสนอแนะพัฒนาในอนาคต:

- ควรเพิ่มกิจกรรมฝึกทักษะการพูดนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียนอย่างสม่ำเสมอ เพื่อเพิ่มความมั่นใจในการกล้าแสดงออก
- พัฒนาสื่อในรูปแบบดิจิทัล/Interactive Quiz เพื่อดึงดูดความสนใจยุคใหม่